

Resultaten interviews Gezond Waalwijk Omgevingsvisie 1.5

Verkenning Omgevingsvisie 1.5 – gemeente Waalwijk

Bureau Stroom – 2 april 2021

In dit document

Op deze pagina vindt u informatie over de context van de interviews en de samenvatting van de opbrengsten van de interviews. In Bijlage 1 van dit document zijn alle resultaten van de interviews te vinden. De resultaten worden in verschillende thema's besproken en zijn geanonimiseerd.

Context

In het tweede kwartaal van 2021 wordt de Omgevingsvisie 1.5 door de gemeente Waalwijk opgesteld. In deze visie wordt specifiek gekeken naar de relatie tussen gezondheid en de fysieke leefomgeving. Bureau Stroom heeft op 17, 18 en 19 februari 2021 acht stakeholderinterviews uitgevoerd om input uit de samenleving op te halen over dit onderwerp. Daarnaast is een digitale vragenlijst verspreid onder alle inwoners van gemeente Waalwijk. Alle resultaten zijn uitgebreid verwerkt in het Eindverslag Gezond Waalwijk Omgevingsvisie 1.5. De resultaten van de interviews zijn ondersteunend aan de resultaten van de vragenlijst.

Bij sommige interviews waren twee vertegenwoordigers aanwezig. In totaal hebben we met 13 stakeholders gesproken. De volgende organisaties zijn geïnterviewd:

Geïnterviewde	Doelgroep
Voorzitter en secretaris van een vereniging voor natuur- en milieueducatie	Mensen die geïnteresseerd zijn in natuur
Voorzitter sportvereniging	Leden van een sportvereniging
Voorzitter en bestuurder van een vereniging van boeren en tuinders	Ondernemers in de groene ruimte
Programmamanager van een woningbouwvereniging	Huurders en direct omwonenden van een woningbouwvereniging
Teammanager en strategisch adviseur vastgoed van een ouderenzorginstelling	Kwetsbare ouderen en ouderen die zorg nodig hebben
Werkmakelaar en senior P&O adviseur van een publieke onderneming voor werk en inkomen	Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt
Voorzitter en secretaris van een bedrijvenplatform	Waalwijks bedrijfsleven
Teamcoördinator van een welzijnsorganisatie	Inwoners van Waalwijk

Samenvatting opbrengsten

Een aantal belangrijke resultaten van de interviews zijn:

- Vooral een **schone leefomgeving** noemen stakeholders als het onderdeel dat de meeste invloed heeft op de gezondheid van hun doelgroep. Het vormt namelijk de basis van een gezonde leefomgeving en is essentieel voor andere factoren van een gezonde leefomgeving.
- De helft van de stakeholders benoemt dat er veel behoefte is aan verbetering van de **infrastructuur** in de gemeente Waalwijk. Er is te veel verkeer van en naar de industrieterreinen. Daarnaast wordt er steeds meer gebruik gemaakt van het wegennet van en naar het buitengebied waar het niet op is ingericht.
- 3 stakeholders gaven aan dat er in de gemeente Waalwijk onvoldoende aandacht is voor **veiligheid**. Genoemde voorbeelden zijn de aanwezigheid van hangjongeren en arbeidsmigranten die ondernemers bij het industrieterrein lastig vallen.
- Bijna de helft van de stakeholders vindt dat de **openbare ruimte** moet worden ingericht met participatie van direct omwonenden, zodat de ruimte beter in hun behoefte voorziet.
- Wanneer het gaat om een gezonde leefomgeving, moet de gemeente het **goede voorbeeld geven**. Bijvoorbeeld door het aanleggen van groen in plaats van parkeerplekken. Veel stakeholders noemden concrete kansen voor verbeteringen in de gemeente Waalwijk.
- 3 stakeholders vinden dat **sportverenigingen** een rol hebben om mensen te stimuleren om meer te **bewegen**. 2 stakeholders zien ook een rol voor **woningcorporaties**: het aanbieden van **betalbare woningen** en zorgen voor een prettige **beeldkwaliteit in de wijk**.

Bijlage 1: Resultaten interviews Gezond Waalwijk

Verkenning Omgevingsvisie 1.5 gemeente Waalwijk, april 2021

Vanaf bladzijde 3 zijn omschrijvingen gegeven door geïnterviewden gekoppeld aan onderdelen van de fysieke leefomgeving die invloed hebben op de gezondheid (met uitzondering van de resultaten onder het kopje 'Rol van andere partijen in de gezonde leefomgeving'). De onderdelen zijn gedestilleerd uit de [BrabantSCAN](#) en de definitie van een gezonde fysieke leefomgeving volgens het [RIVM](#). De onderdelen zijn: geur, geluid, lucht, groen, hitte, sociale samenhang, water, veehouderij, veiligheid, verkeer & infrastructuur, bewegen, gezonde school, gezonde woning, schoon, openbare ruimte, voorzieningen.

Alle omschrijvingen zijn door één geïnterviewde genoemd, tenzij anders aangegeven (waarbij 'n' staat voor aantal geïnterviewden).

Houdingen en ervaringen

Onderdelen fysieke leefomgeving

De geïnterviewden werd gevraagd om een top 3 te maken van onderdelen van de fysieke leefomgeving die volgens hen de meeste invloed heeft op de gezondheid van de doelgroep. Hierbij konden ze kiezen uit: **schone leefomgeving** (water, afval, lucht), **prettige leefomgeving** (geluid, geur), **klimaatvriendelijke leefomgeving** (hitte, droogte), voldoende plekken om te **bewegen**, voldoende plekken die **gezond gedrag stimuleren** in voeding, voldoende plekken om elkaar te **ontmoeten**. Daarnaast konden de geïnterviewden zelf een onderdeel benoemen (anders, namelijk..). Een overzicht van de waardering is weergegeven in onderstaande tabel.

Waardering ¹	Onderdeel	Motivatie
18	Schone leefomgeving (water, afval, lucht)	Een schone leefomgeving vormt de basis. Dit is essentieel om te voldoen aan de andere onderdelen (n=2).
13	Voldoende plekken om te bewegen	Men moet uitgedaagd worden om te bewegen (n=2).
12	Voldoende plekken om elkaar te ontmoeten	Dit zorgt dat mensen met een kleine kenniskring alsnog voldoende sociale contacten hebben (n=2).
9	Klimaatvriendelijke leefomgeving (hitte, droogte)	Dit onderdeel is nodig om comfortabel te kunnen leven in de stedelijke gebieden (n=1). Daarnaast heeft klimaat direct invloed op de opbrengst van boeren (n=1).
7	Prettige leefomgeving (geluid, geur)	Een prettige leefomgeving zorgt voor laagdrempeligheid om te bewegen.
3	Anders, namelijk nabijheid van voorzieningen	Hierdoor blijft men zelfredzaam bij het ouder worden.
2	Voldoende plekken die gezond gedrag stimuleren in voeding	Het aantal mensen met overgewicht is groot. Men moet gestimuleerd worden gezond te eten.
2	Anders, namelijk veiligheid	Plekken moeten veilig zijn om te bewegen.

¹ Voor de kwantificering is punten toegekend, waarbij het eerste onderdeel drie punten heeft gekregen, het tweede onderdeel twee punten en het derde onderdeel één punt.

Huidige beeld van gezondheid en leefomgeving in Waalwijk

Onderdeel	Omschrijving
Verkeer & infrastructuur	Voornamelijk op het gebied van infrastructuur en overlast dat hiermee gepaard gaat (fijnstof en geluid) zijn verbeteringen mogelijk.
	De infrastructuur kan het verkeer van en naar de industrie niet meer aan (n=2).
	Verkeersveiligheid is in zijn algemeenheid niet voldoende. Het ontbreekt aan goede voetpaden en fietspaden en de verlichting daarvan.
Veiligheid	Ondernemers ondervinden last van arbeidsmigranten in hun directe leefomgeving. Ze intimideren en vervuilen de omgeving (n=2).
	Er is onvoldoende aandacht voor veiligheid (bijvoorbeeld door de aanwezigheid van hangjongeren of een te hoge stoep).
	Rondom scholen is zorg voor hardrijders .
Sociale samenhang	Een geïnterviewde heeft benoemd dat de toegang tot zorg niet laagdrempelig is en dat men niet altijd weet waar ze terecht moeten.
Groen	Er is veel verstening . Bewoners zien dit als een verantwoordelijkheid van de gemeente.
	De gemeente Waalwijk heeft zich nooit bekommerd om het buitengebied , de leefbaarheid daarvan en de agrarische sector. Tenzij uitbreiding van het industrieterrein en woonwijken in beeld kwam.
Voorzieningen	Voornamelijk arbeiderswijken hebben weinig voorzieningen .

Is de gezondheid van de leefomgeving het afgelopen jaar veranderd?

Onderdeel	Omschrijving
Groen	In het kader van bezuiniging is overal gras gekomen. Dit is slecht voor de biodiversiteit.
Verkeer & infrastructuur	Steeds meer mensen zijn op zoek naar de groene ruimte. Hierdoor speelt het buitengebied een grotere rol voor de beleving van mensen. Het wegennet in het buitengebied is daar niet op ingericht (denk aan landbouwmachines en fietsen op een smalle weg).
	De industrie is gegroeid, meer dan de infrastructuur aankon.
Sociale samenhang	Mensen moeten langer thuis wonen . Dit kan zorgen voor een sociaal isolement en onbetaalbare aanpassingen.
Overig	Bewoners worden steeds vaker en vroeger betrokken bij de fysieke invulling van de omgeving.
	Men is conservatiever geworden. Ze nemen niet zelf het initiatief de leefomgeving positief te beïnvloeden, maar wachten af.
	Er is steeds meer druk op de landbouw door de bouw van woonwijken, bedrijven en grootschalige energieopwekking. Daarnaast is er maatschappelijke bemoeienis richting duurzaamheid binnen de beperkte ruimte die men heeft door wet- en regelgeving.

Verantwoordelijkheid en rolverdeling

Rol van de eigen organisatie in de gezonde leefomgeving

Onderdeel	Omschrijving
<i>Schoon</i>	Het organiseren van werkgroepen om vuil op te ruimen.
<i>Sociale samenhang</i>	Activiteiten organiseren om bewustzijn, enthousiasme en betrokkenheid van de omgeving te creëren. Door de omgeving te laten zien en te leren kennen. Dit is geschrapt door de crisis.
	Zorgen voor het welbevinden van de doelgroep met voldoende aandacht voor de buitenruimte.
	De doelgroep uit een sociaal isolement halen.
<i>Bewegen</i>	Mensen lid laten worden van de vereniging en op die manier het faciliteren van sport . Ze hebben echter weinig budget, doordat het een vrijwilligersvereniging is.
<i>Openbare ruimte</i>	Beheren van het buitengebied en het organiseren van initiatieven (bijvoorbeeld het realiseren van wandelroutes).
<i>Gezonde woning</i>	Huurwoningen verbeteren met comfort als criterium.
<i>Groen</i>	Bij nieuwbouw een groene omgeving realiseren in de directe leefomgeving.
<i>Voorzieningen</i>	Het verkopen van gezonde producten.
<i>Overig</i>	Het pleiten voor een beter ondernemersklimaat .
	De gemeente inspireren hoe ze mensen kunnen laten participeren in gebiedsontwikkeling.

Rol van de gemeente in de gezonde leefomgeving

Onderdeel	Omschrijving
<i>Openbare ruimte</i>	De openbare ruimte moet ingericht worden met participatie van direct omwonenden, zodat deze beter bij hen aansluit (n=3).
	De gemeente moet het goede voorbeeld geven (n=2). Een van deze geïnterviewde geeft als voorbeeld groen aanleggen in plaats van parkeerplekken, zodat ook bewoners stenen uit de tuin halen.
	De gemeente is verantwoordelijk voor de invulling van de leefomgeving , zoals de fysieke leefomgeving aantrekkelijker maken om er iets te ondernemen (door een beweegtuintje of parkje).
	Samen optrekken: wanneer huurhuizen vernieuwd worden, moet de directe leefomgeving ook vernieuwd worden.
<i>Verkeer & infrastructuur</i>	De gemeente is verantwoordelijk voor de infrastructuur .
<i>Bewegen</i>	De gemeente moet financieel bijdragen om meer mensen te laten sporten . Een andere geïnterviewde benoemde dat de gemeente sportverenigingen moet faciliteren in de promotie.
<i>Gezonde woning</i>	Woningeigenaren stimuleren in de verduurzaming van hun huis (n=2).
<i>Groen</i>	Zorgen voor meer vergroening of groenbehoud en een betere kwaliteit van dit groen. Daarnaast minder 'verdozing' van het gebied.
<i>Overig</i>	Meedenken in het uitbreiden van boerenbedrijven door verbrede landbouw . Verbrede landbouw maakt het platteland leefbaarder, zorgt voor verbinding en meer werkgelegenheid.

Rol van de doelgroep in de gezonde leefomgeving

Onderdeel	Omschrijving
<i>Groen</i>	Bewoners zijn verantwoordelijk voor de vergroening van hun eigen tuin.
<i>Schoon, veilig</i>	Inwoners moeten de leefomgeving schoon en veilig houden.
<i>Overig</i>	Agrariërs zijn verantwoordelijk voor hun eigen erf .
	Inwoners zijn verantwoordelijk voor het gedeelte dat zij kan dragen . Ze weten echter vaak niet wat ze kunnen doen. Daarom moet het goede voorbeeld gegeven worden.
	De doelgroep heeft de regie over de eigen gezondheid : stoppen met roken, blijven bewegen.
	De doelgroep moet de eigen zorgvraag erkennen en nadenken over eventuele zorgvragen in de toekomst.
	Inwoners moeten meepraten en meedenken met de gemeente als het gaat om de inrichting van de leefomgeving.

Rol van andere partijen in de gezonde leefomgeving

Partij	Rol
<i>Welzijnsorganisaties</i>	Welzijnsorganisaties moeten vindbaar zijn en proactief mensen vinden . Ook weten zij weten wat er speelt in de wijken en ze kunnen daardoor verduurzaming en verbetering van de leefomgeving samen met bewoners een impuls geven.
<i>Zorgverzekeraars</i>	Het stimuleren van gezond gedrag .
<i>Sportverenigingen (n=3)</i>	Sportverenigingen kunnen een voortrekker zijn in de gezonde leefomgeving door mensen te stimuleren om te bewegen en acties op te zetten (met de gemeente).
<i>Woningcorporaties (n=2)</i>	Betaalbaar wonen aanbieden en zorgen voor een prettige beeldkwaliteit van de wijk.
<i>Scholen</i>	Leren en informatie delen over een gezonde leefomgeving.
<i>Bedrijven</i>	Bedrijven in wijken hebben de verantwoordelijkheid om de directe leefomgeving veilig en prettig te houden.

Kansen voor beschermen en bevorderen van de gezondheid

Waar liggen kansen om de gezondheid te bevorderen?

Onderdeel	Omschrijving
<i>Voorzieningen</i>	Nabijheid van voorzieningen bevordert de gezondheid.
<i>Groen</i>	De directe leefomgeving kan de gezondheid van de doelgroep bevorderen door meer beweegtuinen en pumptracks en deze te combineren . Dit zorgt voor een samenhang van jong en oud. Ouderen kunnen hierdoor leunen op mensen die jonger zijn.
	Identificeer groene plekken en zorg dat deze aansluiten op de doelgroep, zodat ze voor de doelgroep toegankelijk zijn.
<i>Sociale samenhang</i>	Zorg dat er in elke wijk zichtbare wijkteams zijn waar men terecht kan voor (zorg)vragen.
	Differentieer in mensen die in de wijken wonen: mensen in sociale huurwoningen en koopwoningen.

	Door samenzijn , elkaar ontmoeten en verbindingen maken in de directe leefomgeving wordt de gezondheid bevorderd.
<i>Veiligheid</i>	Een veilige leefomgeving bevordert de gezondheid.
<i>Overig</i>	De gezondheid van de agrariër wordt belemmerd doordat ruimte geclaimd wordt door natuurgebieden en bedrijfspanden.
	De directe leefomgeving kan de gezondheid bevorderen door bewoners te leren zelf weer de regie over de omgeving te nemen.

Concrete voorbeelden om kansen te creëren in gemeente Waalwijk

Onderdeel	Omschrijving
<i>Verkeer & infrastructuur</i>	Door files bij de Hooipolder gaat het verkeer via de dijk door de dorpen. Dat kan gevaarlijke situaties opleveren.
	Door het stedelijk gebied gaan verbindingswegen en doorgaande wegen . Dit zorgt voor fijnstof en geluidsoverlast. Ook aanvliegeroutes van helikopters zorgen voor geluidsoverlast.
	Zorg voor variatie in routes van en naar het bedrijventerrein. 's Ochtends (8:00) en 's avonds (17:00) is de doorstroom namelijk hoog.
	Naast de atletiekbaan ligt een asfaltstrook . 's Avonds blijven veel jongeren hangen die daarna alleen naar huis fietsen. Dit kan gevaarlijke situaties opleveren.
<i>Sociale samenhang</i>	In het centrum van Waalwijk moet meer ingezet worden op wonen en ontmoeten .
	Zorg dat er in elke wijk zichtbare wijkteams zijn waar je terecht kunt voor (zorg)vragen.
	Het atletiekcomplex mist een 'hangruimte' voor na de training. Hierdoor ontbreekt sociale interactie . Het complex staat de halve dag leeg.
	Het sportveldcomplex in Waalwijk is niet verbonden met de atletiekbaan. Hierdoor mist samenhang . Door hier meer uit te halen, wordt de baan beter benut en is er meer kruisbestuiving.
<i>Openbare ruimte</i>	De wijk Antoniusparochie is verouderd . Daar eens met de schop doorheen gaan zou goed zijn.
	In de wijk Bloemoord is een pleintje met o.a. een supermarkt en een buurthuis. Daar is vaak gedoe door te weinig parkeerplekken. Nu worden er nieuwe flats gebouwd, maar het pleintje blijft hetzelfde, terwijl het straks meer mensen moet bedienen. Het pleintje zou aangepakt moeten worden.
<i>Bewegen</i>	Zorg voor verbinding tussen schoolgym en sportverenigingen.
	Integreer bestaande bewegcampagnes vanuit de gemeente met al bestaande sportorganisaties die bewegen op een hoger drempelniveau faciliteren. Dit zorgt voor indirecte promotie.
<i>Geluid</i>	De gemeente voert groen onderhoud uit met op diesel gebaseerd materiaal. Dit geeft geluidsoverlast van motorzagen en knipapparaten en het is niet duurzaam.
<i>Hitte</i>	Er moet meer aandacht komen voor hitte-uitstraling voor stedelijke gebieden. De gemeente kan met acties informeren over het onderwerp om bewustwording te creëren.
<i>Lucht</i>	De gemeente weert geen auto's met diesel . Daarnaast zorgt de A59 voor luchtvervuiling in Waalwijk.
<i>Geur/geluid</i>	Er is geur- en geluidsoverlast door industrieterrein Haven .
<i>Overig</i>	Er is een structureel gebrek aan aandacht vanuit de gemeente voor het buitengebied en de kansen die het gebied heeft. Een voorbeeld is het aanleggen

	<p>van glasvezelnetwerk: voor het buitengebied werden allerlei regels opgeworpen, waardoor procedures veel langer duurden.</p>
	<p>De gezondheid van agrariërs kan bevorderd worden door wet- en regelgeving richting verbrede landbouw te versoepelen. De gemeente zou dan mee moeten denken over met welke neventakken een boerenbedrijf uitgebreid kan worden. Hierdoor wordt het platteland leefbaarder, het zorgt voor verbinding en meer werkgelegenheid. Daarnaast zorgt flexibiliteit in vergunningen voor eventuele bedrijfsuitbreiding en optimalisatie, waardoor bedrijfszaken onder de loep genomen worden die normaal blijven liggen.</p> <p>Bij verbrede landbouw moet wel rekening gehouden worden met het feit dat het bestaande landbouw niet hindert.</p>